

F.t.l. vedr. tjenestemandspension

Lovforslag nr. L 75. Fremsat den 13. november 1985 af Erik B. Smith (S), Graversen (S), Søren B. Jørgensen (S), Lykketoft (S), Sonja Mikkelsen (S), Kaj Poulsen (S) og Taanquist (S)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tjenestemandspension

(Omlægning af samordningsfradraget)

§ 1

I lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension, som senest ændret ved lov nr. 255 af 16. juni 1980, foretages følgende ændringer:

1. § 28 affattes således:

»§ 28. Ved udbetaling af pension efter denne lov til personer, der er berettigede til folkepension eller førtidspension efter lov om social pension, foretages et fradrag i folkepensionen eller førtidspensionen efter reglerne i §§ 29-30.«

2. I § 29 ændres »§ 3, stk. 2, i lov om folke-

pension« til: »lov om social pension«.

3. I § 30 ændres »§ 3, stk. 1, i lov om folkepension, invalidepension i medfør af § 3 i lov om invalidepension m.v. eller pension efter lov om pension og hjælp til enker m.fl.« til: »lov om social pension eller førtidspension efter samme lov«.

4. I § 30, stk. 2. 1. og 2. pkt., ændres »§ 3, stk. 2, i lov om invalidepension m.v.« til: »§ 13, nr. 1, i lov om social pension«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1987.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Reglerne om samordningsfradrag i tjenestemandspension har givet anledning til voksende kritik fra de berørte grupper.

Specielt er det kritiseret, at der er tale om to samordningsfradrag for en tjenestemandspensionist, hvis ægtefælle modtager social pension lige som vedkommende selv.

De gældende regler om samordningsfradrag blev fastlagt sidst i 1960'erne forud for indførelsen af fuld folkepension.

Reglerne virkede dengang mere rimeligt end nu. Dels eksisterede endnu i en række andre sammenhænge en »sambeskatningsfilosofi«, hvorefter skat såvel som offentlige ydelser blev beregnet på grundlag af den samlede familieindkomst. Dels var niveauet for en tjenestemandspension dengang relativt højere i forhold til folkepensionen, end det nu er tilfældet. Der er i de sidste 15 år sket en relativt svag stigning i lønningerne for tjenestemænd sammenlignet med stigningstakten i folkepensionen, og det afspejler sig kraftigt i en forskydning af relationerne mellem tjenestemandspensionisterne og andre – også fordi samordningsfradragene beregnes i forhold til folkepensionens aktuelle størrelse. Endelig har stigende skattetryk indsnævret forskellen mellem pensionister med og uden indtægt ved siden af folkepensionen.

Virkingen af dobbelt samordningsfradrag ved en relativt lav tjenestemandspension illustreres i socialministeriets besvarelse af 28. maj 1984 af spørgsmål fra folketingets socialudvalg, der er optrykt som bilag til nærværende lovforslag. Eksemplerne nr. 2 og 4 illustrerer, at nettoudbyttet af en tjenestemandspension i ekstreme tilfælde er direkte negativt og ofte er væsentligt under 10 pct. af bruttoløbet, når der foretages to samordningsfradrag.

Det er på denne baggrund, at socialdemokratiet hermed foreslår afskaffelse af samordningsfradrag vedrørende en ægtefælles sociale pension fra og med 1986.

Samtidig foreslås, at det resterende samordningsfradrag fremover teknisk foretages i den enkelte tjenestemandspensionists folkepension.

Lovforslaget skal ses som et uomgængeligt led i løsningen af det påtrængende samspilsproblem i mellem skat og sociale ydelser.

Det bemærkes, at lovforslaget er en uændret genfremsættelse af et i folketingsåret 1984–1985 fremsat lovforslag, jfr. Folketingstidende 1984–85, tillæg A sp. 3703 og forhandlingerne sp. 8965 og 10394.

Provenumæssige konsekvenser

I betænkning nr. 1028 skønnes, at det samlede samordningsfradrag vedrørende ægtefæller, der modtager sociale pensioner, udgør 420 mill. kr.

Ved bortfald af disse samordningsfradrag øges skatteindtægterne i de offentlige kasser med ca. 200 mill. kr., og der sker en begrænsning i adgangen til en række indkomstbestemte ydelser, som måske samlet kan opgøres til en besparelse på mindst 100 mill. kr. Nettobelastningen af de offentlige finanser anses derfor at være i størrelsesordenen 100 mill. kr.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer

Til § 1, nr. 1

I tjenestemandspensionslovens § 28 hedder det: »Ved udbetaling af pension efter denne lov til personer, der er berettiget til pension i henhold til lov om folkepension eller lov om invalidepension m.v., eller hvis ægtefælle har en sådan ret, eller som er berettiget til pension efter lov om pension og hjælp til enker m.fl., foretages fradrag efter reglerne i §§ 29–30.«

Lovforslaget indebærer, at der ikke længere skal ske samordningsfradrag, hvis ægtefællen har ret til en social pension. Samordningsfradraget skal endvidere i fremtiden ske i den sociale pension og ikke i tjenestemandspensionen.

Desuden indebærer den nye formulering af stk. 1, at der fremover skal ske samordningsfradrag i den enkelte tjenestemandspensionists sociale pen-

sion uanset tjenestemandspensionistens ægteskabelige stilling.

Tjenestemandslovens § 28, stk. 2, siger:

»For samlevende ægtefæller, der begge oppebærer tjenestemandspension, foretages fradrag kun i den tjenestemandspension, der er størst.«

Lovforslaget indebærer, at § 28, stk. 2, udgår.

Det bemærkes, at socialdemokratiet naturligvis i

udvalgsarbejdet medvirker til nødvendige tekniske korrektioner, der fastholder forslaget hovedsigte.

Til § 1, nr. 2-4

De foreslåede bestemmelser er konsekvenser af, at lov om social pension har erstattet lov om folkepension og lov om invalidepension.

**Spørgsmål nr. 56 og 57 fra socialudvalget til socialministeren
og dennes besvarelse af 28. maj 1984 heraf**

Spørgsmål nr. 56:

En tjenestemand på tjenestemandspension får trukket samordningsfradraget ifølge gældende regler, nå han/hun modtager folkepension.

Er der noget i vejen for, at en sådan tjenestemand kan lade være med at søge folkepension og dermed slippe for samordningsfradraget?

Svar:

Finansministeriet, lønnings- og pensionsdepartementet, har oplyst følgende:

Efter bestemmelserne i tjenestemandspensionslovens kapitel 9 om samordning med pensioner efter den sociale pensionslovgivning skal der foretages samordningsfradrag ved udbetaling af tjenestemandspension til personer, der er berettigede til folke- eller invalidepension m.v., eller hvis ægtefælle har sådan ret.

Ifølge lovens § 29, der fastlægger rammerne for beregning af samordningsfradrag, når tjenestemandspension kombineres med folkepension med fuldt grundbeløb, gælder, at der foretages samordningsfradrag for personer, der opfylder betingelserne for at oppebære folkepensionens grundbeløb uden hensyn til de økonomiske forhold.

Det følger heraf, at samordningsfradrag efter denne bestemmelse skal foretages, når tjenestemandspensionisten og/eller ægtefællen efter det fyldte 67. år opfylder betingelserne for at modtage folkepension med fuldt grundbeløb, og uanset om begæring om folkepension ikke måtte være indgivet.

Jeg skal i denne forbindelse bemærke, at det udvalg, som regeringen er ved at nedsætte om forskellige pensionistspørgsmål, bl.a. skal vurdere de gældende samordningsregler. Det rejste spørgsmål vil indgå i udvalgets overvejelser om forslag til ændringer på området.

Spørgsmål 57:

Kan ministeren belyse forskellen i værdien af de ydelser, en folkepensionist uden egne indtægter eller formue modtager i pension plus samtlige frynsegoder (hjemmehjælp, hjælp til husleje, varme, TV-licens osv.), og det, der tilkommer en tjenestemandspensionist på laveste sats minus skat og minus samordningsfradrag plus folkepension?

Der ønskes et par eksempler herpå.

Svar:

Udmålingen af offentlige ydelser til pensionister er for en dels vedkommende ikke kun afhængig af indkomst- og formueforhold, men afhænger desuden af størrelsen af de udgifter, ydelse er tiltænkt delvis at dække. Dette gælder f.eks. for boligydelse, varmemhjælp, hjemmehjælp og medicinhjælp. Størrelsen af ydelserne efter disse ordninger afhænger således ikke kun af pensionistens indkomst og formue, men også af pensionistens husleje, varmemeforbrug, hjemmehjælpsbehov og medicinforbrug. Såfremt værdien af ydelserne skal eksemplificeres ved alternative udgiftsstørrelser på alle de nævnte områder, vil antallet af eksempler blive meget stort. Det er derfor valgt kun at variere husleje og varmeudgift.

Forskellen i værdien af de ydelser, der tilkommer en folkepensionist uden indtægter og en tjenestemandspensionist på laveste sats belyses nedenfor ved 4 eksempler:

1. Enlig folkepensionist med og uden tjenestemandspension sammenlignes.
2. Folkepensionistægtepar med og uden tjenestemandspension sammenlignes:
  - a) med 1 tjenestemandspension,
  - b) med 2 tjenestemandspensioner.
3. Pensionistægtepar, hvor manden er førtids- og tjenestemandspensionist.

Der forudsættes følgende om pensionistfamilierne:

- Hver familie modtager 6 timers ugentlig hjemmehjælp.
- Hver familie har farve-TV.
- Hver familie har efter sygesikringstilskud et forbrug af medicin på 25 kr. om måneden.
- Den enlige pensionist bor i en 2-værelses lejlighed.
- Pensionistægteparret bor i en 3-værelses lejlighed.
- Ingen af familierne har formue.
- Bortset fra tjenestemandspensionen har ingen af familierne indtægter ud over pensionen.

Der forudsættes følgende om indkomst- og udmålingsforhold i 1984:

- Indkomstgrundlaget for udmåling af de

socialle ydelser er aktuel indkomst lig med skattepligtig indkomst.

- Tjenestemandspensionen er laveste sats med fuld optjeningstid 92.000 kr.
- Pensionisterne bor i en kommune med landsgennemsnitlig skatteprocent på 47,95 på 1. skalatrin. Kommunen følger socialministeriets vejledende retningslinjer ved udmåling af varme- og medicinhjælp.

For den enlige pensionist er der valgt alternative årlige huslejer på 12.000 kr. og 24.000 kr. og alternative årlige varmeudgifter på 6.000 kr. og 9.000 kr.

For pensionistægteparret er der valgt huslejer på 12.000 kr., 24.000 kr. og 36.000 kr. og samme varmeudgifter som for den enlige.

Eksempel 1: Enlig tjenestemandspensionist på 67 år med laveste tjenestemandspension i forhold til en almindelig pensionist i 1984

Tjenestemandspension	92.000 kr.
÷ Samordningsfradrag	25.400 kr.
÷ Skat	28.500 kr.
Tjenestemandspension netto	38.100 kr.

Reduktion i, bortfald af eller højere betaling for offentlige ydelser i forhold til en almindelig pensionist.

Huslejeudgift Varmeudgift	12.000 kr.		24.000 kr.	
	6.000 kr.	9.000 kr.	6.000 kr.	9.000 kr.
- Pensionstillæg efter skat	6.000	6.000	6.000	6.000
- Boligyldelse	6.000	6.000	9.300	9.300
- Varmehjælp	3.700	6.700	3.700	6.700
- Hjemmehjælp	12.500	12.500	12.500	12.500
- Medicinhjælp	300	300	300	300
- TV-licens	400	400	400	400
Reduktion m.v. i alt	28.900	31.900	32.200	35.200
Til rest af tjenestemandspensionen = merindkomst til forbrug i forhold til en almindelig pensionist	9.200	6.200	5.900	2.900

Eksempel 2: Pensionistægtepar på 67 år, hvor den ene ægtefælle har laveste tjenestemandspension, i forhold til et almindeligt pensionistægtepar i 1984

Tjenestemandspension	92.000 kr.
÷ Samordningsfradrag	46.600 kr.
÷ Skat	21.800 kr.
Tjenestemandspension netto	23.600 kr.

Reduktion i, bortfald af eller højere betaling for offentlige ydelser i forhold til et almindeligt pensionistægtepar.

Huslejudgift Varmeudgift	12.000 kr.		24.000 kr.		36.000 kr.	
	6.000 kr.	9.000 kr.	6.000 kr.	9.000 kr.	6.000 kr.	9.000 kr.
- Pensionstillæg efter skat	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100
- Boligyldelse	800	800	6.800	6.800	1.300	1.300
- Varmehjælp	2.500	5.500	2.500	5.500	2.500	5.500
- Hjemmehjælp	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200
- Medicinhjælp	300	300	300	300	300	300
- TV-licens	400	400	400	400	400	400
Reduktion m.v. i alt	16.300	19.300	22.300	25.300	16.800	19.800
Til rest af tjenestemandspensionen = merindkomst til forbrug i forhold til en almindelig pensionist	7.300	4.300	1.300	÷ 1.700	6.800	3.800

Eksempel 3: Pensionistægtepar på 67 år, hvor begge ægtefæller har laveste tjenestemandspension i forhold til et almindeligt pensionistægtepar i 1984

Tjenestemandspension	184.000-kr.
÷ Samordningsfradrag	46.600 kr.
÷ Skat	65.900 kr.
Tjenestemandspension netto	71.500 kr.

Reduktion i, bortfald af eller højere betaling for offentlige ydelser i forhold til et almindeligt pensionistægtepar.

Huslejeudgift Varmeudgift	12.000 kr.		24.000 kr.		36.000 kr.	
	6.000 kr.	9.000 kr.	6.000 kr.	9.000 kr.	6.000 kr.	9.000 kr.
- Pensionstillæg efter skat	6.700	6.700	6.700	6.700	6.700	6.700
- Boligyldelse	800	800	12.800	12.800	18.800	18.800
- Varmehjælp	2.500	5.500	2.500	5.500	2.500	5.500
- Hjemmehjælp	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800
- Medicinhjælp	300	300	300	300	300	300
- TV-licens	400	400	400	400	400	400
Reduktion m.v. i alt	28.500	31.500	40.500	43.500	46.500	49.500
Til rest af tjenestemandspensionen = merindkomst til forbrug i forhold til et almindeligt pensionistægtepar	43.000	40.000	31.000	28.000	25.000	22.000

Eksempel 4: Ægtepar, hvor manden er førtidspenionist på 62 år og modtager laveste tjenestemandspension og konen er folkepensionist på 67 år, i forhold til et almindeligt pensionistægtepar i 1984

Tjenestemandspension.....	92.000 kr.
÷ Samordningsfradrag	29.700 kr.
÷ Skat	26.000 kr.
<hr/>	<hr/>
Tjenestemandspension netto	36.300 kr.

Reduktion i, bortfald af eller højere betaling for offentlige ydelser i forhold til et almindeligt pensionistægtepar.

	12.000 kr.		24.000 kr.		36.000 kr.	
	6.000 kr.	9.000 kr.	6.000 kr.	9.000 kr.	6.000 kr.	9.000 kr.
Huslejeudgift						
Varmeudgift						
- Pensionstillæg efter skat.....	6.700	6.700	6.700	6.700	6.700	6.700
- Grundbeløb efter skat	12.600	12.600	12.600	12.600	12.600	12.600
- Boligyldelse.....	800	800	6.100	6.100	500	500
- Varmehjælp	2.500	5.500	2.500	5.500	2.500	6.500
- Hjemmehjælp	6.600	6.600	6.600	6.600	6.600	6.600
- Medicinhjælp	300	300	300	300	300	300
- TV-licens	400	400	400	400	400	400
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Reduktion m.v. i alt.....	29.900	32.900	35.200	38.200	29.600	32.600
Til rest af tjenestemandspensionen = merindkomst til forbrug i forhold til et almindeligt pensionistægtepar	6.400	3.400	1.100	÷ 1.900	6.700	3.700